

TIJDSCHRIFT VOOR NUMISMATIEK

**EUROPEES GENOOTSCHAP
VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE**

**JULI-AUGUSTUS 1982 - VOL. XXXII - NR. 4
TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT**

JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING VAN HET E.G.M.P. TE BRUGGE OP 2 OKTOBER 1982

In het raam van de festiviteiten dit jaar door de stad Brugge ingericht naar aanleiding van de vijfhonderdste verjaardag van het overlijden van Maria van Bourgondië, organiseert de afdeling Brugge de jaarlijkse algemene vergadering van het E.G.M.P.

De algemene vergadering van 1982 zal plaats hebben op zaterdag 2 oktober in de Gothische zaal van het Stadhuis en vangt aan om 10 uur.

Dagorde

1. Verwelkoming door de voorzitter van de afdeling Brugge.
2. Jaarverslag van het E.G.M.P.
3. Goedkeuring van de nieuwe aangepaste statuten van het E.G.M.P.
4. Aanvraag toetreding van nieuwe afdelingen.
5. Bespreking reorganisatie en nieuwe initiatieven.
6. Verkiezing van de raad van beheer van het E.G.M.P.
7. Uitreiking van de penning van het E.G.M.P. en van de penning van de stad Brugge.
8. Allerlei.

In de namiddag is een geleid bezoek voorzien aan de tentoonstelling "Munten en Penningen in Bourgondisch Vlaanderen" in het bekende Gruuthusemuseum en aan de overige toeristische bezienswaardigheden van Brugge.

Gezien het belang van deze eerste Algemene Vergadering van de zelfstandige Nederlandstalige vleugel van het E.G.M.P. rekenen wij op een grote vertegenwoordiging van onze leden.

Herinneringspenning

Ter gelegenheid van de herdenking van Maria van Bourgondië besloot het E.G.M.P. haar traditionele penning in hetzelfde kader te houden. De herinneringspenning is daarom een weergave van een zeer zeldzame gouden "jodenmedaille" uit 1486 op naam van Maximiliaan I en Maria van Bourgondië. De voorzijde vertoont binnen een parelrand versierd

met 23 cirkelsegmenten het gekroond borstbeeld naar links van Maria van Bourgondië met opgestoken haren. De gedrapeerde mantel is versierd met roosjes en bloemmotieven en de rechterhand rust voor de borst. Het opschrift luidt:

(roosje) MARIA. CAR.(oli) BVRG.(vndia). DVC.(is) FILIA. VNIC.(a) IMPERATOR.(is). VXOR (Maria enige dochter van hertog Karel van Bourgondië, echtgenote van de keizer). Van Mieris, deel I, p. 184/1. De naam van de medailleur is onbekend. Het weze vermeld dat vele joodse juweliers-goudsmiden uit Bohemen in de 16e en 17e eeuw beroemd waren om het maken van soortgelijke penningen.

De keerzijde werd opgedragen aan de respectievelijke redacteuren van het "Tijdschrift voor Numismatiek": Edgard Moors, André Van Keymeulen en Pierre Degel.

Aantal: 100 zilveren (600 F.) en 100 bronzen (200 F.) exemplaren.

De penningen kunnen bekomen worden op de *Algemene Vergadering* op 2 oktober te Brugge of door storting (te vermeerderen met 80 F. voor aangetekende zending) op rekening 310-0034738-01 van het E.G.M.P.

"Munten en penningen in Bourgondisch Vlaanderen vanaf Filips de Stoute tot Maria van Bourgondië" door Juliaan Taelman

Naar aanleiding van de tentoonstelling "Munten en Penningen in Bourgondisch Vlaanderen" die gehouden wordt te Brugge (Gruuthusemuseum, Muntenkabinet), van 7 augustus tot 7 november 1982, brengt de Stedelijke Musea een catalogus uit die samengesteld werd door J. Taelman.

In deze interessante publicatie, waarin al de tentoongestelde stukken beschreven worden, heeft de auteur getracht een bepaalde periode uit de geschiedenis van Vlaanderen (1384 - 1482) in vijf hoofdstukken zo volledig mogelijk te omschrijven.

Inhoud

Inleiding

Toelichting bij de catalogus

Beknopt overzicht van de Bourgondische muntslag in Vlaanderen (1384-1482)

Catalogus

Filips de Stoute (1384-1404)

Jan Zonder Vrees (1404-1419)

Filips de Goede (1419-1467)

Karel de Stoute (1467-1477)

Maria van Bourgondië (1477-1482)

Bibliografie.

Deze uitgave, die 360 foto's bevat waaronder 19 in kleur, telt 210 bladzijden.

Prijs: 500 BF (+ verzendingskosten).

Bestellingen kunnen gebeuren op de volgende adressen:

- Directie van de Stedelijke Musea, Dijver 17 te 8000 Brugge (Tel. 050/33.99.11 toestel 210).

- De heer Juliaan Taelman, Schaakstraat 92 te 8310 Brugge (Tel. 050/35.44.35).

ROMEINSE NUMISMATIEK

Jan URLINGS

In de Oudheid is er geen enkel ander volk gekend met zo'n gesofisticeerd en uitgewerkt muntstelsel dan de Romeinen. Ook maken hun munten een aanzienlijk deel uit van het kunstpatrimonium uit die tijd. En het is precies de opkomst en de ondergang van het Romeinse muntstelsel dat we hier even onder de loep willen nemen. We kunnen die muntgeschiedenis onderverdelen in drie grote periodes: - het koningschap ($\pm$ 753 - 509 v.C.) - de republiek (509- 31 v.C.) - de keizertijd (31 v.C. - 476 n.C.).

In de koningstijd, toen Rome een hoofdzakelijk agrarische gemeenschap was, bestonden er nog geen munten. Het is de tijd van een bloeiende ruilhandel, waarbij ossen en schapen de rol van het geld kregen toebedeeld.

Reeds vroeg in de republiek echter werd ongemunt brons als ruilmiddel gebruikt (Aes rude), dat op zijn beurt gestandaardiseerd werd tot zware gegoten bronzen staven (Aes signatum), met een gewicht van 327,45 gr. Het was eveneens de tijd van de eerste grote Romeinse veroveringen. Door de enorme buit, de veroverde gebieden die zilvermijnen bevatten, enerzijds, en de omslachtige zware bronzen munten anderzijds, werd gestart met de aanmunting van zilver (ong. 280 v.C.). Het brons bleef naast het zilver als muntmateriaal gehandhaafd, maar wel kwamen er ondertussen een reeks kleinere bronsmunten op de markt. Het veel handigere, lichte zilver (7,4 gr.) kreeg echter de overhand en er verschenen verschillende soorten zilvermunten: quadrigatus - victoriat - denarius (met de waarde van 10 bronsmunten) - quinarius (5 bronsmunten). Deze bleven nu voor eeuwen, samen met de kleinere bronsmunten, het patroon van de Romeinse muntslag vormen. De techniek onderging op haar beurt ook een verandering rond deze tijd: de munten werden niet meer gegoten, maar geslagen.

Op haar veroveringstochten echter verwierf Rome een enorme goudvoorraad. Maar aangezien het stelsel van de zilver- en bronsmunten zeer goed functioneerde, werd goud pas aangemunt in de 1ste eeuw v.C. Met het aanmunten van dit edelmetaal verdween geleidelijk het brons uit de omloop.

Aes signatum, brons, Rome, 260 - 240 v.C. 180 x 85 mm.

Het aanmunten in de republiek gebeurde oorspronkelijk door plaatselijke muntinstellingen. Zo bestond er ook één in Rome. Deze groeide echter uit tot de enig regelmatige en belangrijkste munt. Ze was gevestigd in de tempel van Juno Moneta (merk de etymologische verwantschap met ons woord 'munt'), de godin die de munten en hun aanmuntiging onder haar bescherming had. Er was ook een speciaal college dat voor de aanmuntiging zorgde, nl. de tresviri aere argento auro flando feriundo (driemanschap belast met het slaan van brons, zilver en goud). Maar in grote veldslagen aarzelden de machtige imperatores, zoals Sulla en Pompeius (1ste eeuw v.C.), niet om op eigen houtje munt te slaan. Julius Caesar volgde hun voorbeeld en hij was de eerste van wie een portret als afbeelding op de munt te zien was. Voordien waren dat steeds institutionele, religieuze of architecturale scènes geweest. Onnodig erop te wijzen dat de kwaliteit van de afbeelding op de munt met de tijd evolueerde.

De keizertijd ving aan met een hervorming van Augustus: de zilveren denarius en de aureus werden de basismunten, met daarnaast een reeks tekenmunten (munt met geringere metaalwaarde dan de erop aangegevene).

De types legden de nadruk op het keizerlijke huis, de vrede (Pax Romana) en de welvaart. Het zilver en het goud werd aangemunt te Rome en was vooral bestemd voor de welstellenden, terwijl het brons ook in provinciale ateliers werd aangemunt en vooral in omloop was bij boeren en soldaten. Vanaf nu grepen er echter voortdurend muntontwaardingen plaats. Zo devalueerde Nero het zilver tot op 85 % van zijn oorspronkelijke waarde en het goud tot op 93 %. Deze trend bleef zich doorzetten en rond 200 n.C. ontwaarde het zilver met 50 %. Goud werd dus de voornaamste muntstandaard. Het gevolg was ook de aanmuntiging van zilvermunten met een hogere nominale waarde: zo verschenen de antoniniani (215 n.C.) met een waarde van twee denarii, maar die munt ontwaarde tot slechts een koperstuk met verzilverde buitenlaag! Het zilver stortte in elkaar en ook de goudmunt kreeg een flikse klap. In 294 voerde de toenmalige keizer Diocletianus een volledige munthervorming door, die als basis diende voor heel het Rijk, gaande van Londen tot Alexandrië. Deze hervorming, bestaande uit goud-, zilver- en kopermunten, en gekoppeld aan een prijzen- en lonenstop, bleef mits enkele wijzigingen voortbestaan tot in de 5de eeuw. Rome verloor echter stil aan haar greep op het rijk: valsmunterij stak samen met onafhankelijke geldsystemen het hoofd op. De Romeinse munt bleef tenslotte alleen nog in Italië in omloop.

Figuratief gezien onderging het Italisch munttype de invloed van het Oost-Romeinse Rijk en werd sterk Byzantijns (vooraanzicht i.p.v. zij-aanzicht). Terwijl in het Oosten het Romeinse Rijk opnieuw een hoge vlucht

nam, had Rome in het Westen afgedaan en dat uitte zich ook op kwalitatief gebied in het muntstelsel. De zo vaak onderschatte bloei van het Romeinse keizerrijk in de eeuwen na Christus moest plaatsruimen voor de Germaanse cultuur. De Middeleeuwen waren begonnen.

ONTMOETING MET ANDRÉ VAN KEYMEULEN IN HET PENNINGKABINET TE BRUSSEL

Pierre DEGEL

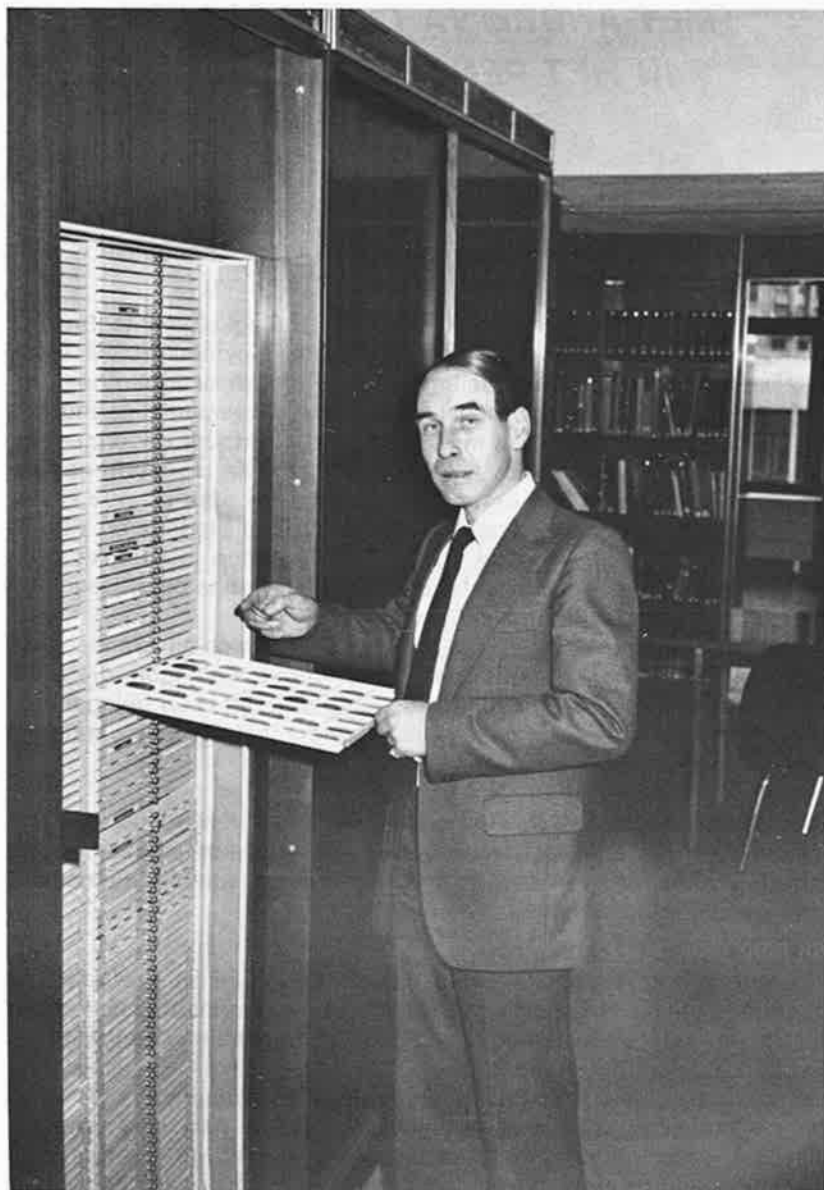
De redactie bracht een bezoek aan het Penningkabinet te Brussel waar ze werd begroet door de heer André Van Keymeulen, die sinds 1962 werkzaam is op deze afdeling van de Koninklijke Bibliotheek Albert I. Hij houdt er zich meer bepaald bezig met de verzameling munten van de Nederlanden vanaf de moderne tijden. Dit houdt ondermeer in, het rangschikken van de muntenreeksen volgens de recentste naslagwerken, het opsporen van de aan de verzameling ontbrekende types, het repertoriëren van de mogelijke variëteiten, het bestuderen van de muntvondsten, de identificatie van de los gevonden muntstukken en het opstellen van een steekkaartenbestand betreffende de prijzevoluitie der munten geslagen in onze gewesten.

Samen met de heer Jan Lippens, conservator, vormt hij eveneens de werkende spil achter vele numismatische tentoonstellingen, die in de Koninklijke Bibliotheek Albert I worden ingericht. Het is ter gelegenheid van deze manifestaties dat hij dikwijls de opdracht krijgt een catalogus over de tentoongestelde stukken samen te stellen.

Wij vroegen aan de h. Van Keymeulen, die bij de verzamelaars vooral bekend staat als de dynamische auteur van vele numismatische artikels en studies, ons een overzicht te willen geven van zijn numismatische werken en activiteiten.

In feite vormt de publikatie van tijdschriftenartikels betreffende de munten van de Nederlanden en van moderne muntvondsten een logisch gevolg van onze werkzaamheden op het Penningkabinet. Het verscheen, in 1960, van het standaardwerk van de heren Van Gelder en Hoc (*Les monnaies des Pays-Bas bourguignons et espagnols 1434-1713*) was de aanleiding tot het herrangschikken van de nationale verzameling. Met verbazing stelden we vast dat vele aanwezige munttypen of data van sommige muntsoorten niet in dit basiswerk opgenomen waren en dit was dan de start voor verdere opzoekingen zowel in de bestaande literatuur, de veilingscatalogi als in private en publieke verzamelingen.

Onder impuls en op aanraden van onze collega wijlen Marcel Thirion werden de resultaten van deze opzoekingen in diverse tijdschriften ge-

De h. Van Keymeulen toont ons één van de vele penningen die het Penningkabinet rijk is.

publiceerd. In navolging van diens werk "*Les trésors monétaires gaulois et romains trouvés en Belgique*" (Travaux du Cercle d'études numismatiques, nr. 3) publiceerden we dan een eerste monografie zijnde het repertorium van de in ons land ontdekte moderne muntvondsten (*Les trésors monétaires modernes trouvés en Belgique 1434-1970*, Travaux du C.E.N., nr. 6). Deze publikatie werd in 1973 gevolgd door "*De munten van Maria-Theresia uit de Oostenrijkse Nederlanden, 1744-1780*" en in 1974 door "*Les monnaies de Brabant III, 1598-1790*" (Numismatic Pocket nr. 18), dit laatste werk in samenwerking met Jean De Mey. Deze beide pockets waren in feite bedoeld als voorstudie tot een latere catalogus gewijd aan de munten uit de Zuidelijke Nederlanden. Het is algemeen bekend dat in ons land sedert de jaren 70 de belangstelling voor de numismatiek sterk toenam, wat leidde tot de organisatie van talrijke numismatische manifestaties zoals jaarlijkse internationale ruilbeurzen, openbare muntenveilingen, tentoonstellingen en dergelijke. Om redenen van uiteenlopende aard (o.a. personeelstekort) kon op het Penningkabinet de permanente algemene numismatische tentoonstelling die eertijds in de gebouwen van de Museumstraat te bezichtigen was niet meer heringericht worden. Er werd derhalve besloten periodieke tentoonstellingen te organiseren, gewijd aan een welbepaald onderwerp uit onze nationale of algemene numismatiek. In chronologische volgorde werden ondermeer aan het publiek voorgesteld: Het dier op munt en medaille (1973, catalogus in samenwerking met Dr. A. Gijzen), Munten en eretekens van het koninkrijk België 1831-1976 (1977, catalogus in samenwerking met Ivo Suetens), De medaille in België van 1951 tot 1976 (1980, catalogus in samenwerking met Jan Lipens) en Munten van Albrecht en Isabella tot Willem I (1981). Het groot aantal bezoekers dat deze tentoonstellingen komt bezichtigen wijst op het succes van dit initiatief. Terloops kunnen we thans al mededelen dat op het einde van dit jaar een didaktische tentoonstelling gepland is die zal handelen over de muntomloop in onze gewesten van de 6de tot de 16de eeuw.

Van juli 1975 tot januari 1981 verzorgde U ook de redactie van het "Tijdschrift voor Numismatiek"; welke zijn uw bevindingen over deze periode?

Zoals U allicht weet hebben we de redactie van het Tijdschrift voor Numismatiek moeten opgeven omwille van de drukke beroepsbezigheden in het bijzonder naar aanleiding van de jongste tentoonstelling. We hoeven U beslist niet te vertellen dat de redactie van een tijdschrift veel werk en tijd vergt en dat de lezer zich bezwaarlijk een idee kan vormen van de inspanningen die moeten geleverd worden alvorens een dergelijke publikatie in zijn postbus belandt. Niettemin bewaren wij uit deze periode zeer goede herinneringen. Het contact met de verzamelaars

was zowel op menselijk als op numismatisch vlak zeer verrijkend en we wensen van de geboden gelegenheid gebruik te maken om de talrijke leden te danken die ons bij het uitoefenen van deze taak geholpen hebben hetzij door het inzenden van artikels hetzij door hun morele steun. Het was geenszins een gemakkelijke opgave er voor te zorgen dat elke tak van de numismatiek geregeld aan bod kwam en dat de opgenomen artikels op een voor iedereen bevattelijk peil voorgesteld werden. Deze laatste betrachting ontlokte vaak kritiek van bepaalde leden, maar zoals in vele aspecten van het maatschappelijk leven stonden of staan ook hier de beste stuurlieders aan wal. We zijn derhalve de mening toegedaan dat de voorziene vervanging van het tweemaandelijks Tijdschrift voor Numismatiek door een maandelijkse agenda en een jaarboek in dat opzicht voor iedereen een bevredigende oplossing zal betekenen.

De h. Van Keymeulen raadpleegt hier het steekkaartenbestand.

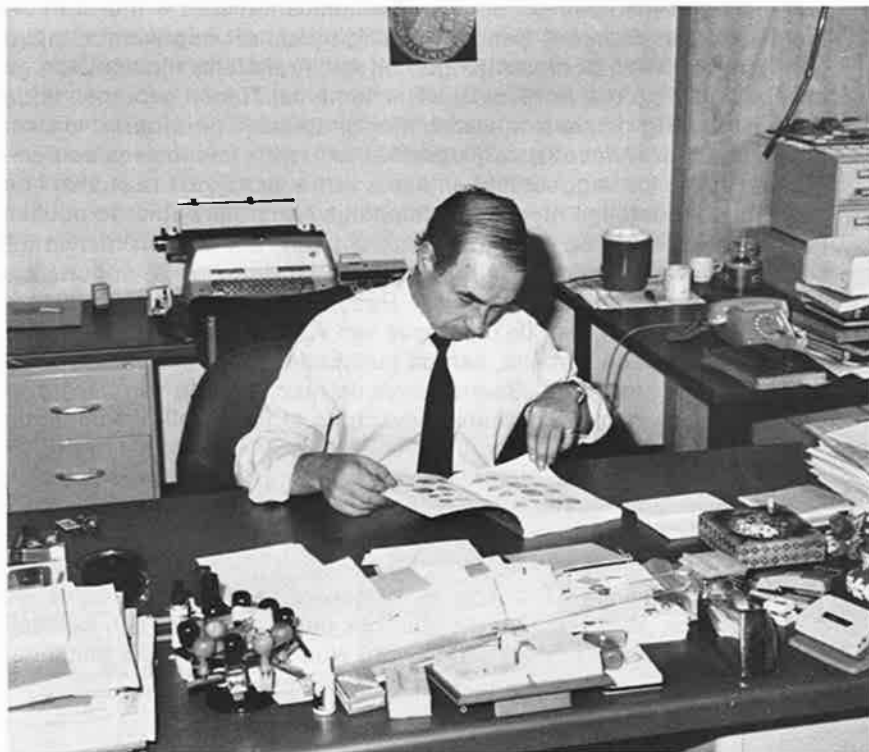
Is er een evolutie in de Vlaamse numismatiek vast te stellen?

Er is inderdaad zowel op kwantitatief als op kwalitatief vlak een positieve evolutie merkbaar in de Vlaamse numismatiek. De tijd toen het merendeel van de in het Nederlandstalig tijdschrift opgenomen bijdragen gevormd werd door vertalingen uit het Franstalig tijdschrift is gelukkiglijk voorbij. Het in 1978 door Numismatica Tienen genomen initiatief zijn 10-jarig bestaan te vieren met ondermeer de uitgifte van een jubileumalbum "*Miscellanea Numismatica*" heeft ons inziens een heel gunstig effect teweeggebracht en het is verheugend vast te stellen hoeveel Nederlandstalige en wetenschappelijk hoog gekwoteerde publicaties de jongste tijd op de markt gebracht zijn. Wij denken hier in het bijzonder aan de door de afdelingen Leuven en Heusden-Zolder uitgegeven jaarboeken, aan het werk van A. Haeck over de munten van de graven van Vlaanderen, aan de catalogus van A. Bastiaens over de muntslag van Albrecht en Isabella, aan de publikatie "*Munt in Limburg*", aan de studie van prof. dr. J. Baerten over de numismatiek van de graven van Loon, aan de door J. Taelman verzorgde tentoonstellingscatalogus "*Munten en Penningen in Bourgondisch Vlaanderen*", zonder hierbij de studie van A. Despretz te vergeten die eerlang van de pers komt en handelt over de kasbons en het papiergeld van de Samenwerkende Maatschappij Vooruit. Behoudens voormelde boeken moeten we ook nog de hoog aangeschreven Nederlandstalige artikels vernoemen die in de jongste jaargangen opgenomen werden van de Revue Belge de Numismatique et de Sigillographie, jaarboek dat sedert 1980 een tweetalige titel draagt (Belgisch Tijdschrift voor Numismatiek en Zegelkunde), wat op zichzelf reeds op een bepaalde evolutie wijst.

Verleden jaar werd de "Commissie voor Numismatiek" opgericht, bent U als voorzitter tevreden over het bereikte resultaat?

Als voorzitter van de als logistieke vereniging opgerichte V.Z.W. Commissie voor Numismatiek die als doel heeft de ontwikkeling van de numismatiek in ons land te bevorderen, zijn wij absoluut tevreden over de reeds gerealiseerde verwezenlijkingen, zoals de actieve medewerking aan talrijke numismatische tentoonstellingen, het steunen van de publikatie van sommige hierboven aangehaalde boeken, het ter beschikking stellen van materiaal met het oog op de dienstverleningsuitbreiding aan het publiek in het Penningkabinet, het waarnemen van de officiële vertegenwoordiging voor België bij de Fédération Internationale de la Médaille, enz. Alleen reeds het feit dat we voor 1982 leden moesten weigeren (de jaargift is immers beperkt tot 80 ondertekende en

genummerde kunstwerken) toont duidelijk aan dat het genomen initiatief het publiek aanspreekt.

De h. Van Keymeulen toont ons hier in zijn laatste werk "Munten van Albrecht en Isabella tot Willem I" een afbeelding van een munt, waarop reeds reactie kwam van de lezers. Meer informatie daarover vindt men op blz. 128.

MUNTVONDST

E. VAN DER CAMMEN

In 1979 kwam een verzamelaar in het bezit van 24 sterk afgesleten munten uit een vondst. Het zou de volledige inhoud geweest zijn van een klein aardn potje, ter grootte van een koffiekopje, dat enkele maanden voordien ontdekt werd in een Leiedorp, halfweg tussen Gent en Deinze. Meer werd er toen niet over verteld en de juiste gegevens ontbreken nu nog.

Sommige munten waren slechts gedeeltelijk of in het geheel niet identificeerbaar. Het lot omvatte:

Vlaanderen			aantal
Filips de Goede	Dubbele groot	(GH 9-2)	1
Filips de Schone	Stuiver	(GH 112-5)	1
Filips de Schone of Karel V	Halve stuiver		1
Brabant			
Filips de Schone	Halve stuiver	(GH 63-1)	1
Filips de Schone	Halve groot	GH 86-1)	1
Filips de Schone	Vuurijzer 1492	(GH 98-1)	1
Karel V	Stuiver	(GH 172-1)	2
Karel V	Stuiver met klop		1
Karel V	Stuiver 1513	(GH 172-2)	1
Karel V	Stuiver	(GH 192-1a)	1
Karel V	Groot	(GH 193-1b)	3
Holland			
Filips de Schone	Halve stuiver	(GH 63-6)	1
Filips de Schone of Karel V	Halve groot		1
Namen			
Karel V	Groot 1515	(GH 173-7)	1

Utrecht

Filips II	Stuiver 1578	(GH 278)	2
-----------	--------------	----------	---

Onherkenbare provincie

Filips de Schone	Stuiver met klopp	(GH 112)	1
Filips de Schone of Karel V	Halve stuiver		1
Haast blinde muntjes			2
Valse stuiver			1

Voor zover het werkelijk de volledige vondst is, of geen recenter munten bevatte, werd de kleine schat vermoedelijk verborgen in de periode die volgde op de Pacificatie van Gent, tijdens het bewogen bewind van Rijkove en Hembyze te Gent, voor de herovering van de stad door de Spanjaarden in 1584.

Drie munten waren doorboord, wellicht door iemand die zijn geld niet in een geldbeugel, maar geregen aan een touwtje of metaal draadje bewaarde.

De enige niet afgesletten munt was de valse stuiver

Zij heeft het uitzicht van een stuiver van Filips de Schone van Vlaanderen, type GH 120-5. Zij weegt evenwel slechts 2,184 g, tegenover een theoretisch gewicht van 3,06 g voor de echte stuiver.

Langs één zijde staat het gekroond wapen Oostenrijk - Bourgondië, waarbij de kroon het omschrift niet snijdt; langs de andere zijde, in een zespas, een lang versierd kruis, met een lilië als muntmerk in het hart.

De kroon is vlak en onversierd. De lijnen van de tekeningen en van de letters zijn grover dan op de munten uit onze gewesten en vertonen meer gelijkenis met de gravuur van deze uit het hertogdom Bourgondië. Opvallend zijn ook de afwijkingen in de omschriften. Op de voorzijde leest men + PH. IIPVS: DEI: GRA: BVR...DVX terwijl op de stuivers van Filips de Schone de naam van de vorst nooit voluit gespeld is; het omschrift begint steeds met PHS. Langs de keerzijde staat er op zijn munten, afgekort, de spreuk SIT NOMEN DOMINI BENEDICTVM. Hier staat er: XPS:IMP-XPS.VIN-CI. PS-REGNAI

Het is de afkorting van de spreuk Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat, die onder de vorm XPS.VINCIT. XPS.REGNAT. XPS.IMPERAT op de Franse gouden munten van de 15de eeuw voorkomt. Dit omschrift alsook het uitzicht van een Bourgondische slag, zou er kunnen op wijzen dat deze valse munt uit Frankrijk afkomstig is.

JACQUES SCHULMAN B.V.

Sedert 1880

het adres voor iedere verzamelaar van

MUNTEN
PENNINGEN
PAPIERGELD

ARCHEOLOGIE
DECORATIES
BOEKEN

van de vroegste tijden tot heden

Regelmatig verschijnende prijslijsten en veilingcatalogi

Keizersgracht 448 - 1016 GD Amsterdam-Holland
tel. (020) 23.33.80-24.77.21

VARIA

Tentoonstelling "Hedendaagse Brabantse Medailleurs" in het World Trade Center

Op dinsdag 8 juni vond in de "Brabant" zaal van het World Trade Center, Jacqueminaan 162 te Brussel, de opening plaats van de tentoonstelling "Hedendaagse Brabantse Medailleurs" in aanwezigheid van de provincie gouverneur, de h. Y. Roggen, de provinciegriffier, de h. Van De Putte, de bestendig afgevaardigden, de mw. Van Lindt en Rothiers, de hh. Wouters en Courtois die in het Nederlands respectievelijk het Frans de openingstoespraken hielden, leden van de C.I.P.B., een twintigtal kunstenaars-medailleurs, de hh. Bar, Dewil en Van Keymeulen, voorzitters van de numismatische verenigingen "Cercle d'Etudes Numismatiques", "Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde, Nederlandstalige afdeling", en "Commissie voor Numismatiek", de h. Lipens, conservator van het Penningkabinet te Brussel en tenslotte van de directeuren van de bedrijven Fibru-Fisch en de Koninklijke Munt van België, mw. Dupont en de h. Vogelee, alsmede van een aantal numismatici.

De tentoonstelling bood een selectie van het medailleerwerk van 26 kunstenaars, allen gevestigd in Brabant en er bedrijvig. Onder de 261 tentoongestelde creaties, waarvan 205 geslagen en 55 gegoten medailles, kon vooral het werk van Aglane, Brunet, De Bay, Elstrøm, Fischweiler, Glorie, Lamon, Somers, Van Dionant, Bosquet en Strebelle vermeld worden voor de geslagen stukken, terwijl voor de groep gegoten medailles, traditioneel meer naar het experiment gericht, vooral opvielen de fraaie reeks portretcreaties van P. Peeters, de sierlijke naar juwelen overhellende medailles van F. Somers, de opvallend expressieve werken van A. Courtois, het fijn suggestief werk van R. Glorie en de zeldzaam mooie medailles van B. Lamon. Een merkwaardigheid vormden de portretmedaille van Stijn Streuvels, met buitengewone kundigheid ontworpen door zijn zoon Frank, het geslagen ontwerp van het muntstuk van 10 F van A. Courtois, en de creaties van amateur-medailleur A. Duerinck, terwijl de opkomst te noteren viel van enige nieuwe namen in de medailleurswereld zoals Strebelle, Van Craeynest en Bosquet, alle drie met een zeer aantrekkelijke en vernieuwende kijk op de medailleerkunst.

Deze tentoonstelling, ingericht door de Provincie Brabant in samenwerking met de "Commissie voor Numismatiek", liep van 8 juni t.e.m. 25 juni 1982.

Munten uit de Zuidelijke Nederlanden door André Van Keymeulen

In de tentoonstellingscatalogus "*Munten van de Zuidelijke Nederlanden van Albrecht en Isabella tot Willem I*" hebben we getracht zoveel mogelijk informatie te verstrekken aangaande de munten die tussen 1598 en 1830 in onze gewesten aangemunt zijn.

We waren er ons terdege van bewust dat dit repertorium onvolledig was en dat in private verzamelingen allicht nog onbekende jaartallen of omschriftenvariëteiten voor bepaalde muntsoorten konden teruggevonden worden. Dank zij de gewaardeerde medewerking van ondervernoemde personen kunnen we thans volgende aanvullingen op voormelde catalogus mededelen.

1. Regering van Albrecht en Isabella (1598-1621)

De Heer Edouard Lesseliers uit Beveren-Waas stuurde de foto van de voor- en keerzijde van een gouden dubbele dukaat, zonder jaartal, geslagen te Doornik. Deze muntsoort staat onder het nr. 1 in de catalogus vermeld. Het stuk toont een niet gerepertorieerd voorzijdeomschrift, te rangschikken als nr. 139 a:

ALBE/RTVS.ET.ELISABET.DEI:GRATIA toren

Het keerzijdeomschrift stemt overeen met het nr. 246 uit onze catalogus.

2. Regering van Filips IV (1621-1665)

De Heer Jean Rollin uit Waver bezorgde ons een potloodafdruk van een 1/4 patagon uit het munthof van Doornik afkomstig en met het als

niet gekend geboekt staande jaartal 1657. De respectievelijke omschriften toren. "PHIL.III.D.G.HISP.ET.INDIAR.REX" en "ARCHID.AVST.DVX./BVRG.DOM.TOR.Z." beantwoorden aan de combinatie 29.91.

3. Regering van Karel VI (1711-1740)

De Heer Philippe de Callataij deelde mee in zijn verzameling een koperen oord te bewaren dat in 1716 in Antwerpen vervaardigd werd voor rekening van Karel VI. Vooralsnog waren alleen dergelijke oorden gekend met de jaartallen 1712, 1713, 1714 en 1715 (catalogus nr. 155). Het thans gerepertorieerd stuk toont nog een particulariteit: het cijfer 1 van het jaartal heeft de vorm van een J in plaats van de gebruikelijke I.

"Bonus Eventus"

Aankoop	Verkoop
Munten	Bankbiljetten
Medailles	Aandelen
Archeologie	Eretekens

Numismatische boeken

Aartshertoginnestraat 27 8400 Oostende

Tel. 059/32 26 61

BIBLIOGRAFIE

"Les monnaies mosanes" door Paul Lucas.

Niet alleen qua omvang (890 bladzijden) maar ook op gebied van wetenschappelijke inhoud is het werk van de dynamische voorzitter van de bij het E.G.M.P.-A.E.N. aangesloten afdeling Tubize, één van de merkwaardigste publikaties die de jongste maanden de Franstalige numismatische literatuur kwamen verrijken.

Niemand zal ontkennen dat de rangschikking en de studie van de talloze en meest uiteenlopende muntsoorten, geslagen of in omloop gebracht in de heerlijkheden uit het Maasgebied, één van de boeiendste doch tevens één van de moeilijkste en ondankbaarste ondernemingen zijn die een numismaat kan aanvatten.

In 1862 publiceerde P.O. Van Der Chijs zijn befaamd werk *"De munten der leenen van de voormalige hertogdommen Brabant en Limburg, enz. van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gend"*. Op deze moeilijk te raadplegen catalogus verschenen in de loop der jaren zowel in binnen- als buitenlandse numismatische tijdschriften of jaarboeken tal van aanvullingen of rechtzettingen. Ingevolge de ontdekking van nieuwe muntsoorten werd de rangschikking van sommige muntenreeksen vaak gewijzigd terwijl anderzijds aan de numismatiek van bepaalde heerlijkheden naderhand een afzonderlijke monografie gewijd werd. Het zowel letterlijk als figuurlijk monumentaal werk van de heer Paul Lucas brengt thans een synthese van al deze publikaties. De nauwgezetheid en volledigheid waarmee de munten in kwestie gecatalogeerd zijn getuigen niet alleen van de enorme numismatische vakkennis en ervaring van de schrijver, maar leveren tevens het bewijs dat elke passende hulpbron of dokumentatiemateriaal aangewend werd om van deze publikatie het referentie- of naslagwerk bij uitstek te maken voor elkeen die belangstelling heeft voor de geschiedenis en de numismatiek der heerlijkheden uit de Maasstreek.

In het leerzaam voorwoord verduidelijkt de heer Lucas de manier waarop zijn studie en catalogus opgevat zijn, geeft hij vervolgens een geografische kaart, een historisch overzicht betreffende de vroegere studies over het behandeld onderwerp en bespreekt hij achtereenvolgens de zogenaamde "zwarte" munten, de mijten en de dubbele mijten, de nabootsingen, de muntslagplaatsen en de munters. Een uitvoerige

algemene bibliografie besluit het Voorwoord. Een zeer interessant glosarium en een overzicht van heraldische termen gaan het eigenlijke catalogusgedeelte vooraf en vergemakkelijken in ruime mate de raadpleging ervan.

De catalogus verschaft voor elke besproken heerlijkheid vooreerst een bondig evenwel bevattelijk historisch overzicht dat de lezer wegwijs maakt in de politieke en staatkundige verscheidenheid uit die periode. De beschrijving van het op de gevoerde wapenschilden, bibliografische referenties betreffende de numismatiek van de heerlijkheid zelf alsook een genealogische verduidelijking onder de vorm van hetzij een stamboom hetzij een lijst van de regerende personen, worden gevolgd door de eigenlijke muntencatalogus. Hierin wordt van elk munttype de voor- en keerzijde met hun respektievelijke omschriften beschreven. Een pen-tekening van beide zijden, een voor het type specifieke referentie, de vermelding van het metaal en het gewicht (alleen voor stukken uit zilver of goud) en de eventuele aanduiding in welke veilingcatalogus de munt teruggevonden werd of in welke private of publieke verzameling zij thans berust volledigen de identificatiegegevens.

"Les monnaies mosanes" beschrijft op voormelde wijze de muntstukken geslagen voor volgende heerlijkheden (het cijfer na de naam duidt het aantal gerepertorieerde munttypen aan, evenwel zonder inbegrip van de mogelijke variëteiten): Argenteau of Arkenel (2), Bicht-Grevenbicht (16), Born (35), Brigel-Bocholt (92), Cuyck (9), Elsloo (12), Fauquemont of Valkenburg (11), Frankenberg (2), Gembloux (1), Gennep (5), Gerdingen (23), Gronsveld (157), Gruitrode (23), Heidt en Blijt (5), Heinsberg (49), Herpen (3), Herstal en Russon (19), Hoorn (33), Kessenich-Kinrooi (31), Limburg (1), Limbricht (6), Loon (122), Megen (36), Nivelles of Nijvel (15), Oyen (6), Pietersheim (3), Randerath of Randerode (17), Ravestein (2), Rekheim (518), Reidt & Well (4), Rummen (84), Schoonvorst (19), Stein (9), Stevensweert (63), Thorn (133), Vucht (1), Waalwijk (1), Zolder-Zonhoven-Vogelzang (8), niet aan een welbepaalde heerlijkheid toegeschreven munttype (40).

Er dient aangestipt dat voor bepaalde eertijds aan Bree, Bunde, Fal-lais, Heusden of Perwez toegeschreven munten de huidige stand van onderzoek een andere bestemming vooropstelt. Het is echter niet duidelijk waarom in het kader van dit werk de munten van Nijvel opgenomen zijn, doch deze opmerking doet geenszins afbreuk aan de waarde van de publikatie waarvoor de auteur alle lof en waardering verdient.

André Van Keymeulen

NIEUWE AANMUNTINGEN

Afghanistan

Twee FAO munten: 5 afghani (1981, koper-nikkel en Ø 27 mm) en 500 afghani (1981, zilver, legering niet bekend, en Ø 27 mm).

Colombia

Circulatiemunt van 10 peso (1981, koper-nikkel en Ø 28,2 mm).

D.D.R.

Munt van 5 mark in zilver-nikkel (1982, 29 mm en 12,2 g) geslagen ter gelegenheid van de 200ste geboortedag van Friedrich Fröbel, grondlegger van de kleuterscholen.

East Caribbean States

FAO munt van 10 dollars (koper-nikkel, en Ø 40,7 mm).

Egypte

Zilvermunt van 1 pond (720/1000, 15 g en Ø 35 mm) ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het Ministerie voor Industrie.

Ethiopië

Goudmunt van 500 birr (916,7/1000, 31,98 g en 28,4 mm) en een zilvermunt van 50 birr (28,28 g en Ø 38,6 mm).

Iran

Circulatiemunt van 50 rial (1980, aluminium-brons en Ø 26,3 mm).

Joegoslavië

Zilvermunt van 1000 dinar (1981, 750/1000, 14 g en Ø 30 mm), ter gelegenheid van de 40ste verjaardag van de Partisanenopstand in 1940 tegen de Duitse bezetting.

Macao

Set met vijf nieuwe circulatiemunten: 10 avos (Ø19 mm), 20 avos (Ø 21 mm), 50 avos (Ø 23 mm), 1 pataca (Ø 26 mm) en 5 pataca (Ø 29 mm). Van deze set zijn ook afslagen in platina en goud verkrijgbaar.

Malaysia

Circulatiemunt van 5 ringgit (1981, koper-nikkel en Ø 33,3 mm).

Malta

Zilvermunt van 2 pond (1981, 925/1000, 11,31 g en Ø 28,5 mm) en 5 pond (1981, 925/1000, 28,28 g en Ø 38, 6mm).

Nederlandse Antillen

50 gulden (1982, 925/1000 zilver, 25 g en Ø 38 mm) ter herdenking aan het 250-jarig bestaan van de Synagoge Mikvè Israël-Emanuel.

Oostenrijk

Twee zilvermunten: 500 schilling (1982, 640/1000, 38 mm en 24 g) opgedragen aan 500 jaar boekdrukkunst in Oostenrijk en 20 schilling opgedragen aan de componist Joseph Haydn.

San Marino

Twee goudmunten: 1 scudo (1982, 917/1000, 3 g en Ø 16 mm) en 2 scudi (1982, 917/1000, 6 g en Ø 21 mm).

Swaziland

Set van één goud- en twee zilvermunten:

250 emalangen (1981, 22 karaat goud, 15,98 g en Ø 28,40 mm).
25 emalangen (1981, 925/1000 zilver, 28,28 g en Ø 38,61 mm).
2 emalangen (1981, 925/1000 zilver, 17 g en Ø 34 mm).

Seychelles

Ter gelegenheid van het in 1980 uitgeroepen jaar van het Kind, zilvermunt van 50 rupees (1980, 925/1000, 19,44 g en Ø 36 mm).

Tanzania

Set bestaande uit twee zilver- en één goudmunt: 2000 shilingi (22 karaat goud, 15,98 g en Ø 28,4 mm), 200 shilingi (925/1000 zilver, 15,98 g en Ø 38,61 mm) en 20 shilingi (925/1000 zilver, 16 g en Ø 34 mm).

Turkije

Twee FAO munten: 20 lira (1981, aluminium, 3,4 g en Ø 30 mm) en 1500 lira (1981, zilver 925/1000, 16 g en Ø 30 mm).

Vanuatu

Goudmunt van 10.000 vatu (1981, 22 karaat, 15,98 g en Ø 28,4 mm) en een zilvermunt van 50 vatu (1981, 925/1000, 15 g en Ø 33 mm).

Zambia

FAO munt van 20 ngwee (1981, 11,31 g, Ø 26,5 mm en is vervaardigd uit een legering van koper, nikkel en zink).

De Zoo: een vijfde reeks van vier toegangspenningen

Net zoals de vorige jaren slaat de Koninklijke Munt van België ook dit jaar in opdracht van de Dierentuin, een reeks van vier toegangspenningen die niet aan devaluatie onderhevig zijn. Ze behouden steeds hun waarde uitgedrukt in aantal entrees, ook na verloop van jaren ongeacht de prijsstijgingen.

Dit jaar werden een alligatorischildpad, een rode paradijsvogel, een eland en een giraffe gekozen als motieven voor de voorzijde waarop ook de wetenschappelijke naam van het dier en het jaartal voorkomen. Op de keerzijde wordt de naam "Zoo Antwerpen", de waarde uitgedrukt in de drie landstalen, vermeld. Ieder type wordt geslagen in een ander metaal.

Beeldhouwer: Marcel MAZY

Aantal reeksen: Het aantal reeksen wordt bepaald door de intekeningen verhoogd met twintig reeksen voor het archief van de Dierentuin.

Type I

Afbeelding: alligatorischildpad
 Waarde: toegang voor één persoon
 Prijs 1982: 220 BF
 Metaal: roodkoper
 Diameter: 30 mm

Type II

Afbeelding: rode paradijsvogel
 Waarde: toegang voor twee personen

Prijs 1982: 440 BF
 Metaal: similor

Diameter: 30 mm

Type III

Afbeelding: eland
 Waarde: toegang voor drie personen
 Prijs 1982: 660 BF
 Metaal: nieuwzilver (melchior)
 Diameter: 30 mm

Type IV

Afbeelding: giraffe
Waarde: toegang voor vier personen
Prijs 1982: 880 BF
Metaal: zilver
Diameter: 30 mm

Prijs: De toegangsprijs bedraagt dit jaar 220 BF en een reeks (tien entrees) wordt tegen 2200 BF verkocht. Dit betekent meteen dat alle vorige reeksen ook 2200 BF waard zijn.

Intekeningen: Door het te betalen bedrag te storten of over te schrijven op rekening 410-0140531-01 van het Bijzonder Fonds van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen met vermelding van het gewenste aantal reeksen. Het te betalen bedrag beloopt 2200 BF per reeks vermeerderd met 100 BF voor de verzendingskosten voor maximum drie reeksen. De uiterste datum van inschrijving is vastgesteld op 30 november 1982. De laatste reeksen zullen worden geslagen wanneer het definitieve aantal intekeningen zal zijn gekend.

NUMIS — INFO

2 oktober 1982 jaarlijkse Algemene Vergadering van het E.G.M.P. te Brugge (Meer informatie vindt men op blz. 109).

3 oktober 1982 internationale ruilbeurs ingericht door de Numismatische Kring Aalst in de St. Annazaal, Roklijf 2 te Aalst. De prijs per meter tafel bedraagt 100 BF te storten op rekening 393-0031174-79 van Numismatieclub Aalst, met de vermelding "Muntenruilbeurs 1982".

Inlichtingen bij de heer Johnny Bosman, voorzitter, Spaarzaamheidstraat 8 te 9300 Aalst (Tel. 053/77.33.11).

3 oktober 1982 richt de Numismatische Kring Hasselt (Afdeling EGMP) van 9 tot 19 uur in 't «Cultureel Centrum van Hasselt» hun jaarlijkse internationale dag in. Inlichtingen bij de heer Jean Swerts, voorzitter, Oudstrijderslaan, 44, 3500 Hasselt (Tel. 011/22.25.32).

10 oktober 1982 jaarlijkse internationale ruilbeurs ingericht door "Cercle Numismatique du Val de Salm" (Afdeling EGMP). Deze manifestatie gaat door van 9 tot 17 uur in de Cafetaria "Les Myrtilles", rue du Vieux Marché 1 te Vielsalm. Gratis toegang voor alle leden van het EGMP. Inlichtingen bij de heer J.L. Dengis, voorzitter, Ville du Bois 3 te 6690 Vielsalm (Tel.: 080/21.58.31).

17 oktober 1982 jaarlijkse internationale muntenbeurs ingericht door Gent-West-Muntcentrale van 9 tot 17 uur in het Congrescentrum te Gent.

De prijs per tafel bedraagt 400 BF te storten op rekening nr. 000-0129114-07 of 068-0656830-70 van G.W.M.C. vzw Gent.

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot de heer Maurice Rigoir, secretaris, L. Schuermanstraat 20 te 9110 Gent (tel. 091/28.48.91).

Parking in de kelders van het gebouw, snackbar en dranken.

1 november 1982 internationale ruilbeurs ingericht door de Numismatische Kring Mechelen. Deze manifestatie grijpt plaats van 9 tot 17 uur in de Stedelijke Feestzaal, Botermarkt te Mechelen. 100 tafels staan er ter beschikking van de verzamelaars. De prijs per tafel bedraagt 270 BF te storten op rekening N.K.M. 230-0315970-61 vóór 21 oktober 1982.

Voor reservatie en inlichtingen kan men zich wenden tot de heer Ward Sollie, secretaris, Rozenstraat 22 te 2870 Putte (Tel. 015/75.58.27).

11 november 1982 jaarlijkse grote internationale ruilbeurs ingericht door Numismatica Tienen (Afdeling EGMP) van 8.30 tot 17.30 uur in de nieuwe zaal "MANEGE" naast de Stadsschouwburg, Minderbroederstraat 15 te Tienen.

Meer dan 500 tafels zijn er ter beschikking en de verdeling gebeurt volgens stortingsdatum van de reservatie. Op 11 november zelf blijven de reservaties geldig tot 10.30 u.

De prijs per meter tafel bedraagt 200 BF te storten op rekening nr. 001-0260155-77 bij de A.S.L.K. Agentschap Tienen voor rekening van Numismatica Tienen. Voor reservaties kan men zich wenden tot:

- de heer André Dewil, voorzitter, Vianderstraat 9 te 3300 Tienen (Tel. 016/81.49.47).
- de heer Felix Tutenel, penningmeester, Beauduinstraat 96 te 3300 Tienen (Tel. 016/81.27.44).

Zoals gebruikelijk is er gratis parking ter plaatse, een snackbar, dranken en trekking van een monstertombola waaraan zeer waardevolle prijzen zijn verbonden.

5 en 6 maart 1983 jaarlijkse internationale ruilbeurs ingericht door "Les Numismates de Bruxelles" in hun lokaal Magdalenazaal, Duquesnoystraat 14 te 1000 Brussel. Inlichtingen bij de voorzitter, de heer Fernand Jouret, Chaussée de Wemmel 159 te 1090 Bruxelles (Tel. 02/426.04.23).

TENTOONSTELLINGEN

Brugge

Ter gelegenheid van de «Bourgondische Dagen», die ingericht worden ter herdenking van het 500ste sterfjaar van Maria van Bourgondië, zal in het Gruuthusemuseum van 7 augustus tot 7 november een tentoonstelling «Munten en penningen in Bourgondisch Vlaanderen» worden gehouden.

In de mooie catalogus, die samengesteld is door de heer J. Taelman en uitgegeven wordt door de stedelijke musea, worden alle tentoongestelde stukken beschreven (Meer informatie vindt men op blz. 111).

Geopend, dagelijks van 9.30 tot 12.00 en van 14.00 tot 18.00 uur. Vanaf 1 oktober gesloten op dinsdag.

(Inlichtingen: Tel. 050/33.99.11 toestel 210)

Brussel

Koninklijke Munt van België

Op alle werkdagen van 10 tot 12 uur zullen de werkplaatsen van de Koninklijke Munt van België, Pachecolaan 32 te 1000 Brussel, vrij kunnen bezocht worden door groepen van tenminste 10 personen. Individuele bezoeken zijn niet toegestaan. Groepen van 10 personen en meer hoeven geen voorafgaandelijke toelating te vragen, maar het is wel nodig dat elke groep een verantwoordelijke aanstelt voor de duur van het bezoek.

Museum voor geld en geschiedenis

Geopend aan de Wildewoudstraat 9, links van de Sint-Michielskathedraal, te 1000 Brussel, op maandag van 9 tot 17 uur, de overige werkdagen na afspraak met de dienst Verzamelingen.

Maak uw afspraak telefonisch op nummer 02/219.46.00, toestellen 24.31 en 22.06 of schriftelijk op volgend adres: Dienst Verzamelingen, Nationale Bank van België, de Berlaimontlaan 5, te 1000 Brussel. Bezoek, rondleiding en catalogus zijn kosteloos: een gegidst bezoek duurt zowat twee uren. Als herinnering mag elke bezoeker eigenhandig op een machine van 1870 een guillochetekening maken en die meenemen.

Luik

Tijdens de maand oktober 1982 zal de gouverneur van de provincie Luik de heer G. Mottard in de salons van het «Palais des Princes - Evêques», een tentoonstelling inrichten over eretekens en decoraties. Aan deze manifestatie zal de «Cercle Numismatique Liégeois» (afdeling E.G.M.P.) haar medewerking verlenen.

Deze tentoonstelling, die ingericht wordt ter gelegenheid van de 150ste verjaardag van de stichting van de Leopoldsoorde, illustreerd eveneens de Orde van Leopold II, de Kroonorde, de Orde van de Leeuw, de Orde van de Afrikaanse Ster en de decoraties van 1914-1918 en 1940-1945.

Een interessante catalogus, die samengesteld werd door de heer C. Thiernes voorzitter van de Luikse Numismatische Kring, zal tijdens de tentoonstelling kunnen aangekocht worden voor de prijs van 350 BF. Deze studie is echter enkel in het Frans beschikbaar.

Geopend, dagelijks vanaf 2 tot 31 oktober van 10 tot 12u30 en van 14 tot 16u30, ook op zaterdag en zondag.

(Inlichtingen: Tel. 041/32.18.50 toestel 139)

Verenigingen

Les Numismates de Bruxelles: lokaalverandering

Wanneer: Vanaf 7 oktober 1982 op iedere eerste donderdag van de maand te 18 uur.

Waar: In hun nieuw lokaal "Magdalenazaal", Duquesnoystraat 14 te 1000 Brussel.

Inlichtingen: Bij de voorzitter de Heer Fernand Jouret, Chaussée de Wemmel 159 te 1090 Bruxelles (Tel. 02/426.04.23).

"Billela Belgica" - een nationale vereniging voor papiergeldverzamelaars

Gesticht in januari 1981 stelt deze vereniging zich uitsluitend de promotie van het verzamelen van papiergeld en het behartigen van de belangen der verzamelaars ervan tot doel.

Daartoe wordt o.a. een driemaandelijks tijdschrift uitgegeven en is er 5 maal per jaar een bijeenkomst met aansluitende ruilvergadering, dit afwisselend te Antwerpen en te Brussel. De vereniging is in ieder opzicht neutraal en tweetalig en staat open voor alle papiergeldverzamelaars.

Het lidgeld is bewust zeer laag gehouden en bedraagt voor 1982, 120 BF.

Voor verdere inlichtingen kan men terecht bij:

L. Huyge, secretaris, Kalmthoutsesteenweg 6 te 2080 Kapellen (Tel.: 03/664 09 08).

Ch. Selvais, penningmeester, Place L. Schiffelers 3 te 1400 Nivelles (Tel.: 067/22 49 12).

J. De Mey, voorzitter, Meyskensstraat 7 te 1810 Wemmel (Tel.: 02/219 07 24).

Veilingen

7 en 8 oktober 1981

"Münzen und Medaillen AG" (Malzgasse 25 Basel Zwitserland, tel 061/23.75.44) zal op 7 en 8 oktober tijdens hun bekende openbare veiling in het "Hôtel Euber, Salon rouge Centralbahnplatz 14, 4000 Bâle (Tel. 061/23.45.00)", een prachtige verzameling Griekse en Romeinse munten te koop aanbieden.

30 oktober 1982

Jean De Mey zal op zaterdag 30 oktober in de zaal "Claridge" Leuvensesteenweg 24 te 1030 Brussel, zijn traditionele munteneveiling houden. De verzameling zal kunnen bezichtigd worden in zijn kantoor (Eredienststraat 6 te 1000 Brussel) op 28 en 29 oktober van 10 tot 18 uur.